

Rom 14, 15

15: Men om din bror blir påført sorg på grunn av maten din, ferdes du ikke lenger i kjærlighet. Du skal ikke med maten din ødelegge den som Kristus døde for.

Men om din bror blir påført sorg på grunn av maten din ... I dette tankevekkende verset blir spørsmålet først hva som menes med å "bli påført sorg" - "om din bror blir påført sorg på grunn av maten din". For dette er jo noe som har så stor konsekvens at apostelen sier at da "ferdes du ikke lenger i kjærlighet", ja, at du "ødelegger den som Kristus døde for". Hva betyr da dette å "bli påført sorg på grunn av maten din"? Uten tvil det samme som når det i v. 20 tales om at "for matens skyld" ødelegges Guds verk. Din bror blir "påført sorg", får problemer med sin samvittighet på grunn av din mat. Han ser du uanfektet spiser det som han ennå ser på som noe loven forbyr. Enten føres han da inn i tvil og uro i spørsmålet om hvordan evangeliet skal oppfattets rett, og dermed mister han sin freds grunnvoll. Eller han begynner gjennom ditt eksempel å gjøre det samme som du, på tross av at han ennå ikke er blitt overbevist om at dette er det rette. Og det fører etter hvert til anfektelser og en urolig samvittighet. Det er særlig denne siste utviklingen v. 23 taler om: "Men den som tviler, er dømt hvis han spiser ..."

Det samme ser vi også forkynt i 1Kor 8. Der viser først Paulus at selve maten gjør oss verken bedre eller verre innfor Gud (v. 8). Så tilføyer han akkurat samme advarsel som i vår tekst: "Men se til at denne friheten dere har ikke på noen måte blir en snublestein for dem som er svake. For hvis noen ser at dere som har kunnskap spiser i et avgudstempel, vil ikke da samvittigheten til den som er svak, bli så styrket at han spiser av avgudsofrene? Og skal din kunnskap føre til at den svake bror går fortapt, han som Kristus døde for?" (v. 9-11). Da forstår vi meningen. Vi ser for oss en mer opplyst kristen i en spesiell situasjon. I sin egen samvittighet er han fullt overbevist om at det han foretar seg er rent innfor Gud. Likevel kan han gjennom denne sin måte å leve på, påføre en svakere bror som ser dette, og som ikke har sett friheten i dette, stor uro og nød i sin samvittighet. Ja, hele hans fred i troen kan bli rokket. Og hvis du er klar over dette forholdet, men ikke vil avstå fra noe for din svake brors skyld, hva gjør du da? Apostelen sier at da

ferdes du ikke lenger i kjærlighet. Da har du allerede bøyd av fra den rette, den hellige veien, som heter å "ferdes i kjærlighet". Da tramper du på Guds høyeste vilje med loven, som er at "du skal elske din neste som deg selv" og "ikke gjøre din neste noe ondt" (kap. 13: 10). Og dette er jo virkelig en alvorlig sak. For du må jo være klar over at all din gudstjeneste er bortkastet, hvis den ikke stemmer over ens med Guds høyeste vilje. Det er klart at du er fri. Med god samvittighet kan du gjøre alt det som ikke i seg selv er ondt. Men "hvis noen ser deg" sier apostelen, noen som ennå ikke har sett at han selv er fri i dette, da blir han såret og skadet i sin samvittighet. Ett sted kan du f. eks. både i mat og drikke, i klesdrakt, i tale og oppførsel praktisere en frihet som er helt uskyldig, og som ingen svake brødre tar anstøt av. Men så kommer du kanskje til et annet sted der akkurat samme frihet støter og

forvirrer svake brødre. Hvis du da ikke tar hensyn til dette, men fortsatt bare krever å få leve ut den samme friheten, da "ferdes du ikke lenger i kjærlighet".

Kjærligheten skulle lære deg at nå skal du ofre din frihet for dine svake brødres samvittighet (1Kor 10: 28-29), og være "en svak for de svake" (1Kor 9: 22, 2Kor 11: 29), så lenge de ennå ikke er blitt overbevist om det uskyldige i dette friere livsmønsteret. Luther sier at "din frihet skulle her tre tilbake for dine brødres svakhet. For det kan ikke skade deg om din frihet en gang iblant må begrenses. Det skader derimot din bror, hvis han på grunn av sin svakhet påføres anstøt eller forvirring. Men til dette kreves det kjærlighet. Du skal tenke på hva som er det beste for en annen. Ikke på hvor fritt du kan leve livet ditt. Men hvor mye du kan være til nytte og hjelp for din neste. Kjærligheten gjør at du nettopp settes i tjenesteskyld, når du selv er fridd ut fra lovens trelldoms åk". Og med sin avslutning av verset understreker Paulus hvor viktig det er med en slik kjærlighetsgjerning. Ja, for en forferdelig synd og skade vi kan gjøre om dette ikke skjer.

Du skal ikke med maten din ødelegge den som Kristus døde for. Her skal vi lære at selv åndelige forhold skal vi ikke bare vurdere med grove, kjødelige øyne. Hvem skulle vel tenkt at vi med helt uskyldige ting som i seg selv ikke var galt, kunne gjøre noe så forferdelig som å "ødelegge den som Kristus døde for"? Dette er noe Guds barn må ta inn over seg. Her må vi be om å få det fine og skarpe blikket som legger merke til de skjulte, men evige konsekvensene av forhold som i det ytre bare ser ut som bagateller og helt uskyldig. Her er det ikke tale om noe som helst mindre enn å "ødelegge" (sv: fördärva), skade for evig, en menneskesjel som Kristus døde for. Og det til og med bare med mat, med ellers helt uskyldige ting. Bare fordi du bruker dem i en situasjon hvor en svak bror tar anstøt og skades av dette. Din bror "ødelegges", ja går fortapt, når hans samvittighet påføres så stor skade at han kommer bort fra troen og livet i Gud (konf. 1Kor 8: 11).

Å ødelegge Kristi dyrekjøpte eiendom på den måten, det vil du selvsagt ikke gjøre hvis du selv er et Guds barn som har din evige frelse og fred i Kristi død. Eller vil du ikke for en brors evige frelses skyld ofre en enkelt frihet, noe du ellers nyter? Under store smerter ofret Kristus livet sitt for denne bror! Hvis du ikke vil det, da drives du nok ikke av Kristi kjærlighet. Paulus hadde et annet sinn. Han sa: "Hvis mat fører min bror til fall, vil jeg aldri i evighet spise kjøtt, så jeg ikke fører min bror til fall" (1Kor 8: 13). Hvis du ikke har dette sinn, da må du holde klart for deg at det er Herren selv du setter deg opp mot. Da fører du Kristi eiendom, et menneskes sjel, til fortapelse. En Kristus satte så høyt at han led døden for ham. Det er et særdeles dristig verk å "ødelegge den som Kristus døde for". Måtte Gud bevare hver eneste kristen fra noe slikt! Ja, måtte Gud åpne øynene våre så vi ser de omfattende og veldige følgene av alle slike handlinger som kan rokke med sjelens forhold til Gud!